

francoske vojake, kojih je bilo več ustrelenih. — Perzijski šah je imenoval novo ministrstvo, ki ga vodi Mužbir es Saltaneh.

Dne 8. junija: V ruskem mornaričnem ministrstvu so razkrili veliko sleparstvo. Hranilnične vloge ruskih vojakov, ki so padli v bitki pri Čušini, in ki znašajo več milijonov rubljev, so vzdignili brezvestni vojaški računski uradniki zase. — V Pragi se je vršil danes shod slovenskih trgovcev. — Ruska duma je odklonila proračun mornariškega ministrstva za zgradbo treh novih oklopnih.

Dne 9. junija: Na Dunaju zborujejo danes rektorji avstrijskih vseučilišč. Naučni minister bo predlagal, naj ostanejo predavanja do 15. t. m. zaključena, 10. t. m. pa naj se sploh zaključi poletni semester. — V Gorici so demonstrirali Lahji proti Slovincem, ki so prišli prisostvovati slovenski kolegarski dirki. Lahji so metali kamenje na Slovence. — V bolgarsko sobranje je izvoljenih nad 170 vladnih pristašev, 172 demokratov, 23 agrarcev, 4 Radostavisti, 2 narodnjaka, 1 Stambulovec in 1 Cankovist. — Perzijski šah se je vrnil na čelu vojakov v glavno mesto. Dal je zapreti svojega strica in njegovega sina.

Razne novice.

* Doktorjem prava je bil dne 5. junija na Dunaju promoviran g. Anton Stuhenc od Sv. Jurija ob Ščavnici.

* Iz Šole. Učiteljska suplentinja na ljudski šoli pri Sv. Marjeti na Drav. polju Ludmila Skrbinek je imenovana stalnim učiteljicam istotam.

* Naslov namestniškega svetnika je dobil celjski okrajni glavar Marino pl. Müller-Hörnstein.

* E. Fugger, c. kr. profesor na realni v Mariboru, se je ustretil na binkoštno praznike med vožnjo iz Celovca v Solnograd. Nemški listi navedajo za vzrok srčno bolezen, toda mi mislimo, da je le hotel uiti pravičnosti usode.

* Slov. izobr. društvo „Domovina“ v Gradcu priredi s prijaznim sodelovanjem slavnega slovenskega kat. akad. društva „Zarja“ v nedeljo dne 14. junija t. l. vrtno veselico na vrtu gostilne Annenhof, Annenstraße št. 29, s petjem, tamburanjem ter z veseligrigro v dveh dejanjih „Pravica se je izkazala“, saljivo pošto in prosto zabavo. Začetek veselice bo ob 4. uri pop. Vstopnina 40 v. Ob slabem vremenu bo veselica v dvorani. Društvo „Domovina“ uljudno vabi vse graške Slovence obojega spola, kakor tudi tiste, kateri imajo namen iti v Gradec, naj pristopijo k društvu, katero si je stavilo nalogo, zbirati in organizirati graške Slovence vsakega stanu, posebno pa obrtnike pa delavce ter jim dajati primerno zabavo in izobrazbo ter dejansko izvrševati geslo „Svoji k Svojim.“ Društveni prostori so na Mariahilferplatz, vhod Stiegersasse, št. 2, I., ter so odprti od 6. ure zjutraj do 10. ure zvečer; društvenikom so na razpolago razni slovenski listi.

* Odilenzavod za slepce v Gradcu vsprejme s 15. septembrom 1908 vse slepe, 4–12 let stare otroke, za odgojo in pouk, ki imajo domovinsko pravico na Štajerskem; pravtako vsprejme otroke, ki zaradi slabega vida ne morejo obiskovati javnih ali zasebnih ljudskih šol. Plačati je na leto malenkost; ako pa je prosilčevo ubožstvo dokazano, tedaj ga vsprejme štajerski Odilenzavod za slepce v Gradcu brezplačno. Podučuje se tu vse predmete ljudskih šol, uspešno se goji petje in godba, kakor tudi ročna dela, kakršna zamore izvrševati slepec samostojno.

Podlistek.

Zgodovina Jarenine v Slov. gor. in zajedno kmetskega stanu na Spodnjem Štajerskem.

Gabriel Majcen.

(Dalje.)

Glede obsežnosti so imeli po cel „grunt“, po pol in po četrt „grunta“; taki, ki jim je glavni del zemljišča bil vinograd, so se zvali „nagorniki“ (bergholdi). Vsi ti so bili „kmetje“ ter graščini morali dajati činž in delati tlako. Niso bili lastniki kmetije, ampak le najemniki, graščaku nasproti „podložniki.“

Koliko in kaj je bilo treba dajati činža (davka) in koliko delati tlake (opravek), je bilo določeno in zapisano v takozvanih „urbarijih.“ Dajalo se je od vsega, kar je kmet imel, oziroma graščak rabil, in sicer v denarju kakor v pridelkih; denar pa je zopet bil dvojen: oni, ki ga je graščak že od kraja bil predpisal kmetu, in pa oni, s kojim se je kmet dajanja tega ali onega pridelka bil odkupil; vendar se je v tem slučaju tudi vsaj nekaj odkupljenega pridelka moralo dajati.

Hotentakem se je činž v denarju dajal za grunt, za hišo, za vinograd, za rabo gozdov in pašnikov, ki so večidel bili ostali graščinski, in za odkupljene pridelke. Kot činž v pridelkih se je v prvi vrsti dajalo zrnje, potem pa domače živali

stojno. Prošnje na tukajšnje ravnanje zavoda naj se odda vsaj do konca julija. Pridenejo naj se sledeči listi: krstni list, list cepljenih koz, domovinski list, ubožni list ter zdravnikovo izpričevalo, ki naj priča, da je otrok slep ter da je sposoben za pouk in vzgojo.

* Imenovanje nadučitelja in poštinih uradnikov za Zidani Most. „Narodni List“ zopet obrekuje poslanca Benkoviča, češ, da se za te stvari ne briga. Konstatiramo, da je poslanec dr. Benkovič v obeh zadevah storil svojo dolžnost, ne da bi to na veliki zvon obesil in stem stvari škodoval. Zlasti o imenovanju nadučitelja za Zidani Most naj liberalci molče, da ne odkrijemo vseh nerodnosti, ki so jih pri akciji za imenovanje Slovence storili.

* Skupno gospodarsko delo z Narodno stranko. Jošt vedno piše v „Domovini“ o skupnem gospodarskem delu na Spodnjem Štajerskem, to pa radi tega, ker se boji, da bi posojilnice, katere vodijo pristaši S. K. Z., in koroške posojilnice odstopile od celjske Zadrugne zveze in Zveze slovenskih posojilnic, katera vzdržuje tiskarno in „Domovino.“ Na Zadrugno zvezo v Celju in na tiskarno ter „Domovino“ se pa seveda naslanja cela Narodna stranka in če se tem podjetjem zmanjšajo dohodki, bo tudi Narodna stranka bolj pohlevna. Da liberalci le govorijo iz strahu pred polomom o skupnem gospodarskem delu, delajo pa popolnoma drugače, nam dokazuje že delovanje celjske Zadrugne zveze, dokazuje pa vzlasti slučaj, ki se je zgodil v zadnjem času. Več dobrih posestnikov v šmarnski okolici je hotelo pristopiti k ravnokar ustanovljeni kmetijski podružnici v Smarju. Ker pa imajo ti posestniki na sebi ta madež, da niso pristaši Narodne stranke, jih vsemogočni oče župan Ferline, ki je odbornik Narodne stranke, ni hotel sprejeti. Odklonjeni so se pritožili na kmetijski družbo, ki je v svoji seji dne 12. maja dala Ferlineu sledeč pouk: Postopanje vodstva podružnice nasprotuje interesom kmečkega prebivalstva, in je nedopustno, iz osebnih vzrokov jemati kmetovalcem pravico, pristopiti k kmetijski družbi. V slučaju, da bo vodstvo podružnice kmetje iz okoliške občine brez tehničnih vzrokov odklonilo, bo kmetijska družba prisiljena, ustanoviti podružnico za okoliško občino. — Ta slučaj jasno osvetljuje protikmečko delovanje voditeljev Narodne stranke in je najboljši odgovor na napade liberalnih listov, s katerimi so vedno skušali pobijati naša tozadevna izvajanja. Želja Jošta, da bi se razkrinkalo strankarsko gospodarsko delo, se uresničuje!

* „Domovina“, kako si krščanska! V zadnji številki si upa braniti bogokletneža Wahrnunda, ki uči, da ni Boga, ki se posmehuje Materi Božji, ki se norčuje iz sv. Rešnjega Telesa. Takega moža, ki tepta v prah in blati to, kar je vsakemu kristjani najsvetejše, „Domovina“ v svoji predrznosti in brezvestnosti proglašala kot učenjaka. To so učenjaki take sorte, kakor „Domovini“ uredniki. Za vsakega značajnika pa je to zopet dokaz in opomin, da je „Domovina“ protikrščanska ter podpira brezverstvo.

* Jošt sam sebe hvali. V zadnji številki lista „Zadruga“ Jošt sebe, oziroma Zadrugno zvezo v Celju hvali, ko piše o denarni draginji v pretekli dobi, na ta-že način: „Naša Zadrugna zveza je morala ob teh napetih denarnih razmerah podvojeno skrbeti za svoje članice, katero nalogo je tudi vsestransko izborna izvršila na splošno zadovoljnost tako, da prihajajo sedaj laskave zahvale in priznanja.“ Ker se na ta način meče ljudem pesek v

oči, hočemo resnici na ljubo konstatirati, da je liberalna Zadrugna zveza v Celju ob času denarne draginje zahtevala za kredit od članic 6 in še več odstotkov, večini članic niti ni mogla ustreči, nekaterim, kakor n. pr. posojilnici v St. Juriju ob Taboru, je nasvetovala, da si je najela denar pri banki proti 7% obrestim. Če omenimo, da je Zadrugna zveza v Ljubljani ves čas denarne draginje podeljevala kredit članicam proti 5% obrestovanja in vedno vsem zahtevam ustregla, uvidimo, kako izgledajo dobrote od Jošta toli hvalisane liberalne Zadrugne zveze v Celju.

* To so narodnjaki. Graški Taboriti so postali srboriti! Toda svoje jeze ne spuščajo, kakor bi vsak pameten človek pričakoval, nad nemškimi burši, ki pretepajo slovenske vseučilišnike v Gradcu, ampak nad nami, ki smo povedali slovenski javnosti, da so se udeležili ti veliki narodnjaki nemškega shoda v Gradcu oficijelno in v mnogem številu. Popravljajo, da se niso v mnogem številu udeležili nemškega shoda. To je v toliko resnično, ker sploh ni mnogo srboritih Taboritov. Popravljajo tudi, da se niso oficijelno udeležili nemškega shoda. Tudi to je v toliko res, ker so ti pogumni narodnjaki iz društva „Tabor“, ki so šli na shod, skрили svoje slovenske trobojnice! Sedaj vedo naši čitatelji, koliko velja popravek društva „Tabor“, ki nam ga je vposlalo z ozirom na novice „To so narodnjaki“ v 22. številki in v tej rubriki: Ni res da: Prisilili so nas k temu slovenski liberalni vseučilišniki, katerim je društvo „Triglav“ in društvo „Tabor“ tisto ognjišče, ob katerem si grejejo svoje mrzle duše. Ti slovenski liberalni dijaki so namreč na tem shodu bili oficijelno zastopani in v prav mnogem številu zbrani, res pa je, da vas k omenjeni notici niso mogli prisiliti liberalni vseučilišniki, ... kajti slovenski dijaki, ki so v „Taboru“, niso bili niti oficijelno zastopani niti zbrani v mnogem številu. Za odbor akad. teh. društva „Tabor“: Milan Korun, tč. predsednik; N. J. Vrabl, tč. tajnik.

* Sami se bijete. Sedaj imamo tudi od Ploja črno na belem, da stoji v zvezi z najgrišim liberalnim listom, s celjsko „Domovino.“ Na naša izvajanja v zadnjih številkah nam je poslal namreč „dični“ Ploj popravek, v katerem sam priznava, da je dopisniku „Domovine“ naznanil dejstva, na podlagi katerih je potem „Domovina“ tako podlo in nizkotno napadla naše katoliško-narodno poslanstvo. Ploj stoji torej v zvezi z listom, ki je pred letom še vse njegove rodbinske razmere številko za številko vlačila v javnost, ga blajila in sramotila kakor najbolj zavrženega človeka na svetu. Vse to je Ploj iz sovraštva do Kmečke zveze in njenih volilcev pozabil, in sedaj podaja „Domovini“ dejstva za napade na svoje tovariše, ki so v volilnem boju stali zvesto ob njegovi strani. Sedaj stoji v zvezi z onim listom, ki tako strastno kot noben drug slovenski list grdi slovensko duhovščino, ki je pri volitvah z velikimi žrtvami svojega ugleda podpirala Plojevo kandidacijo. Popravek se glasi: „Z obzirom na novice v vašem cenjenem listu od 28. maja t. l. pod napisom „Plojevi najnovejši izrazi“ in „Sami se bijete“ zahtevam, skliučno se na par. 19 tisk. zak., da prinesete sledeči popravek: Ni res, da sem jaz pisal ali inspiriral članek v „Domovini“ od 20. maja ali velet, ta članek pisati. Res je marveč, da sem jaz dopisnikarju naznanil le suha dejstva brez vsakega komentara in posebno brez vsakega napada. Ni res, da nisem več konzervativnega mišljenja — res je marveč, da nisem nikdar zatajil načela, katera gojim, dokler stojim v političnem življenju. Ni res, da se vmešavam v Roškarjev volilni okraj. Res

od vola do piščeta, meso, klobase, zasek, sirovo maslo, sir, jajca, strd, vosek, kruh, vino, sačijevce, žganje, fižol, leča, repa i. sl., gnoj, drva, plohi, deske, late, obroči, seno, otava, slama, predivo, volna, platno, sukno, deli vozov in plugov, jarmi, podkove, sodi, škafi, golide, levke itd., še celo pločevina, seveda vse to ne v vsakem kraju, ampak kakor so pač ljudje imeli tu tega, tam onega več.

Ločena pa je od tega davka bila takozvana desetina, ki so jo izprva nekateri graščaki pobirali za duhovno gospodo, pozneje pa tudi začeli tirjati za se: sčasoma je ta kriva navada celo postala obična; jemala se je desetina malone od vseh pridelkov.

Graščina je vrhu tega tudi za deželnega vladarja pobirala davek, ki pa ni bil hud; dajati se je n. pr. moralo nekaj malega za vzdrževanje vojvodovih konj, pozneje tudi od vinogradov. Pravzaprav je dolžnost od deželnega vladarja imela positi gospoda sama, ali sčasoma jih je zvalila na podložnike.

To so bili redni davki; poleg njih je kmet imel še izvenredna plačila na graščini. Kadar je nastopil dedno posestvo, je moral plačati takozvani „lavdemij“; kadar je glavni kmetije umrl, se je graščaku za izvršitev zapuščinske obravnave ali moral iz hleva dati najlepši vol, ali pa se morala plačati primerna svota v denarju; nekateri graščaki so kot „umrlino“ celo zahtevali eno tretjino zapuščine; ako je hotel kmet po dovoljeni prodaji grunta se preseliti v drug kraj, moral je plačati odpotnino itd.; vrhu tega so sčasoma tudi graščinski uradniki začeli za svoj posej od kmetov zahtevati plače za se.

Tlaka ali robota je ali bila določena, če je bilo pisano, koliko dni v tednu, pri katerih oprav-

kih in koliko ljudi ima gospodarju delati, ali nedoločena, če to ni bilo v podrobnejšem zapisano in je graščak smel podložnike poklicati k delu, kadar in v katerem številu je hotel. Na Spod. Štajerskem je navadna bila nedoločena tlaka, ki je podložnika zares hudo tlačila, še huje nego tlavek; kajti le po par tednov v letu mu je preostajalo, da je mogel delati za se, in sicer so to navadno bili tedni s slabim vremenom. Kar se tiče hrane pri tlaki, si jo je podložnik navadno moral oskrbeti sam. Rabil pa se je kmet za vsako delo, ki se je da misliti, in sicer brez živine in z živino. Tlako naznanil je kmetom navadno župan in sicer ob nedeljah po božji službi za prihodnji teden. Kjer so gospodarji bili večji del svojih zemljišč oddali podložnikom, tam je bilo manj tlake, zahtevala pa se je zato odškodnina v denarju. Kdor se je skušal tlaki odtegniti, tega je zadela občutna kazen. Sicer pa je oni, ki se je zastražen činža ali tlake pri gospodarju bil hudo zameril, včasih celo izgubil grunt. Tekom časa je gospoda dovoljevala, odkupiti se tudi tlake.

Vsled takih razmer je kmeti stan moral vedno bolj slabeti, zato pa je gospoda postajala čim bolj ošabna, jela živeti razuzdano, moralno propadala in silno posurovela, kar se je posebno javljalo v sodstvu. Kazni so postale strašne in to za razmerno majhne prestopke; kdor je n. pr. prestal mejaš, je bil na onem mestu, kjer bi mejaš imel stati, z glavo v zemljo pokopan do pasa; kdor je pokrl mejno drevo, tega se je za vrat pribilo na hled.

(Dalje prihodnjik.)

je, da sem na osebno vabilo občinskega, predstojnika v Buncanih — povodom bivanja v svojih gorah — ogledal škodo, katero je napravila Mura; storil sem to kot deželni poslanec četrti kurije, ker spada Ljutomerski okraj v moj volilni okraj. Z odličnim spoštovanjem dr. Ploj, državni poslanec. 2. junija 1908. — Dostavek uredništva: Kaj pomeni zatiranje Plojevo, da je še vedno konzervativnega mišljenja, smo že povedali. To zatiranje je izbrano za one politične nerazsodnejše med župniki in kaplani, ki še mu gredo na lim. Kakor si prisvaja Ploj kot poslanec četrti kurije posegati tudi v državnozborni volilni okraj Rožkarjev, tako si prisvajajo poslanci Slovenske kmečke zveze pravico, delovati za svoje volilce, najsibode v kateremkoli volilnem okraju. In s tem basta!

* V „Omladini“ obžaluje nekdo izgubo, katere je zadela radikalno dijaštvo s smrtjo akademikov Furmana in Robarja. Kot vzrok njune prezgodnje smrti navaja dejstvo, da sta bila omenjena rajna semeniščana; a to po krivici. Kn.-šk. deško semenišče v Mariboru leži na najbolj zdravem kraju mesta, ima lep vrt za izprehode, suhe in prostorne sobe ter spalnice. Hrana je bila, četudi preprosta, sveža in tečna. Dijaki imajo izprehode ali izhode skoraj vsak dan, imajo keglišče in razne zabave za pregibanje telesa. Če se kak semeniščan pokvari in nakoplje bolezen, si jo nakoplje le vsled tega, ker je kršil moder hišni red. Hišna pravila so zoper predolgo ponočno bedenje, pa tudi k sedenju nikdo ni siljen pri učenju, ker lahko stoje ob svojem pultu izdeluje svoje naloge. Najbolj škoduje dijaku, če v duhu sili iz hiše, t. j. če je nezadovoljen, ali pa se celo telesno predrzne na žalost predstojnikov, ob nevarnih časih jo zapustiti. Takih, katerim urejeno semenišče življenje ne ugaja, tudi nikdo ne sili, naj še ostanejo pod duhovsko streho, ampak izstopijo, kadar hočejo. Semenišče je sploh namenjeno le onim, ki imajo še resno voljo postati duhovniki; kdor ta namen še ima, je tudi zadovoljen, ker ga ne peče vest, da per nefas (po krivici) je duhovski kruh. Marsikateri bi še deloval med slovenskim narodom zdrav in čil, če bi stopil po dovršenih gimnazijskih študijah iz deškega semenišča v duhovsko semenišče. Ne, semenišče ni nevarno mladim bitjem, nevarni so izgrede, ki se v semenišču ne trpe, med visokopšolci pa so vsakdanji pojav. Gospod Prekoršek iz Prekorja, ki si najbrž pisec tistih vrstic o novih grobovih, kako da si ti še zdrav, ko si vendar do mature vstrajal v semenišču? Najbolj slabe spomine imate menda bivši semeniščani radi vsakdanje svete maše. Toda v semeniški kapeli se morda ne prehladi tako lahko, ker je čudno rada topla in brez prepaha. Grda je nevhvaležnost!

Bivši semeniščan.

* Za S. K. S. Z. za Štajersko so darovali gg: Alojz Kreft, župnik na Ponikvi 5 K; Makso Ašič, kaplan na Ponikvi 5 K; duhovniki, zbrani na dekanjski konferenci v Ptuj 15 K; Cvahte Josip v Slov. Bistrici 1 K; Čihenski Jožef v Radvanju 1 K.

Mariborski okraj.

m Shod K. Z. V nedeljo dne 21. junija popoldne ob 3. uri se vrši shod S. K. Z. pri Sv. Trojici v Slov. gor. v prostorih g. Rojka. Govori poslanec Rožkar in drugi. Prijatelji K. Z., skupaj! Agitirajte za shod!

m Volitve občinskega zastopa nove občine Tezno. Kakor se nam ravno poroča, so se volitve za to novo občino vršile danes dne 10. junija jako neugodno. Voljeni so v oba odbora skoro samo možje, ki so, sicer rodno Slovenci, prisegli na novo nemško šolo, katero bode podpirala nemška šolska družba z 10.000 K. O velevažnem dogodku v tej postajanki spregovorimo še prihodnjič!

m I. otroški vrtec družbe sv. Cirila in Metoda priredi v proslavo 60letnega vladarstva pres. cesarja Franca Jožefa I. v samostanu šolskih sester dne 16. junija 1908 ob 3. uri popoldan svečanost. Spored: 1. I. Korančica: Kadar pridejo vojaki G. M. 2. Deklamacija: Mali maršal Živko Alojzij. 3. Korančica: Rata plam, plam V. Stekel. 4. Igre: a) Krožna igra: Sagnuljica pri palčkih, b) Dramatska igra: Sedem palčkov. Posl. s. Mr. Bonaventura. Repostev Vrstovšek Zdenko. Puf Živko Alojzij. Muf Verlič Gabriel. Lodi Šerbela Anton. Lidi Mlakar Fran. Dudi Rosina Fedor. Dodi Veranič Jožef. Štuf Vrstovšek Boris. c) Krožna igra: Pomladna godba P. A. Hribar. d) Šaljivi dvoboj: velikan Vrstovšek Zdenko, pritlikovec Veranič Jožef. II. Mladina v proslavo 60 letnega vladanja našega presvetlega cesarja Franciška I. 1. Pesem slavnostna dr. G. Ipavice, Rosina Tanja. 2. Deklamacije: O srečna doba Jos. Pinter, Rataj Roza. Molitev otrok za cesarja Josip Pinter, Spindler Just. To je radosti dan Jos. Pinter. 3. Pesem: Živi svetli cesar naš Jos. Ipavice. 4. Deklamacija: Kaj danes podala? iz Zvončica, Rosina Milovana. 5. Sklepna pesem: Cesarica J. Haydn.

m Laporje. Mladeniška zveza v Laporju ima v nedeljo 14. junija po večernicah IV. poučni shod. Dnevni red: Poročilo o mladeniškem shodu v Ljutomeru. Petje. Fantje, pridite v obilnem številu!

Ptujski okraj.

p Na Vurbergu se je v nedeljo prav lepo obnesel shod S. K. Z. Gospod poslanec Rožkar je kar očaral kmete s svojim govorom. Govoril je o združevanju kmetov, da naj se združijo v Kmečki zvezi, kot se združujejo drugi stanovi, ker le v edinstvi je moč. Govoril je dalje o drugih rečeh, kako naj bi si kmetje izboljšali svoj položaj in kaj mislijo kmečki poslanci storiti v državnem zboru. Glasni živio in dobro-klici so spremljali njegov govor. G. Vladimir Pušenjak je kmetom živo priporočal strokovno izobrazbo, razlagal je, kako naj bi se jim zvišali dohodki in odpravili dolgovi, ki tako zelo obremenjujejo kmečki stan. Gospod župan Rop je

živahno govoril o šolskih razmerah ter je priporočal narodno-versko vzgojo otrok. Prisrčna hvala vsem govornikom! Vi vrli Vurberžani pa zdaj lahko sodite, kaka razlika je med našim in štajerčijanskim shodom pri Golobu. Pri nas je bila ljubezen in srčnost, tam pa divje zabavljanje in hujskanje. Jednoglasično so se med drugim sprejele te-le resolucije: 1. Poslancem S. K. Z. se izreče popolno zaupanje. Strogo pa se obsoja neznačajno postopanje dr. M. Ploja, ki se je svojim volilcem izneveril ter zdaj hodi s tistimi in za tistimi, ki so za časa volitev najgrše agitirali zoper njega. Izreče se mu popolna nezaupnica. 2. Naj se dela na to, da se na naših ljudskih šolah namesto poletnih zopet upeljejo jesenske počitnice. 3. Prosi se poslance S. K. Z., da zastavijo svoj upliv, da se Drava regulira pod Vurbergom, kjer je napravila že dosti škode. 4. Ogorčeno se obsoja lažnjiva, nedostojna pisava slovenskih liberalnih in nemškutarskih listov o naši stranki. 5. Naj se dela na to, da se ustanovi (deželna zavarovalnica. 6. V slovenske kraje naj se nastavlja samo slovensčine zmožne uradnike itd. Shoda se je udeležilo nad 150 samih mož, med njimi vrli domači župan Preložnik, odločni župan Zorec v Mestnega vrha, župan Bezjak iz Jirsove in župan Pihler iz Ciglene. Navzoče je bilo tudi dosti mladine. Bog daj, da bi shod obrodil svoj sad!

p Blagosloviljanje prenovljenega kipa Ž. M. Božje se je vršilo dne 24. majnika t. l. na Ptujski gori. Obenem se je obhajal tudi trojni jubilej, namreč: Lurške M. B., sv. Očeta ter presvetl. cesarja. Vsem, ki so pripomogli na kak način do te lepe slavnosti, zlasti č. gg. gvardijanu ptujskemu ter domačemu župniku, nadalje vsem ženam in dekletom, ki so sodelovale, posebno pa gospem in gospodičnam, ki so kaj darovale, prisrčni: Bog plati!

p Mestni Vrh. V četrtek 4. t. m. zvečer ob 8. uri je zgorela hiša in hlevi posestnika Antona Ploja v Zgor. mestnem vrhu. Vsled suše in pomanjkanja vode je ogenj, ki je na neznan način nastal, uničil poslopje do tal. Zgorelo je tudi kmetijsko orodje, zrnje itd. Živino so rešili. Prihiti sosedje in prebivalci z bližnje Derstele so s požrtvovalnim trudom ubranili bližnje hiše. Imenovani ima veliko škodo, ker je bil za malo svoto zavarovan.

p Sv. Urban pri Ptuj. Pri nas imamo več tedenski pomanjkljaj deža. V nekaterih krajih se kaže sadje, sočevje in seno slabo. Ako ne dobimo kmalu deža, smo zgubljeni. Tudi gesenice je toliko, da je na nekaterih sadonosnikih vse listje izpodjedeno.

p Sv. Andraž v Slov. gor. Dne 17. maja t. l. blagoslovil se je pri nas lepo izdelan kip sv. Jožefa v spomin 60letnega vladanja našega presvetlega cesarja Franca Jožefa I. Kip stoji tik cerkve. V ta namen je podarila gospa Golob od Vurberga pri Ptuj krasen narodni društveni znak k zastavi, tukajšnjemu vojaško-veteranskemu društvu. Bil je vzoren krščansko-narodni praznik.

p Hum. Tukaj imamo silno sušo, tako da že v studenih na večjih krajih voda vsahuje. Manjši potoki so vsi suhi. Celi mesec maj imeli smo le trikrat majhno roso. Vse hrepeni po dežju, le lepi in polno naloženi vinogradi so zadovoljni. Bog jih čuvaj in lepa polja. — Slavnost sv. Ivana Krstnika slavili bomo letos v naši podružnici v nedeljo 28. rožnika.

p Saveci blizu Sv. Tomaža pri Ormožu. Zgubil se je mucek, 46 let star, bosonog, oblečen v rujavu sukno. Prosimo za poročila na občinski urad Savci.

p Središče. Binkoštno nedeljo umrla je v Središču v trgu gospa Katarina Sinko, mati središkega župana, v 99. letu svoje starosti. Doživela je srečo, da je videla četiri kolena svojega zaroda.

p Rogaska Slatina. Minolo soboto so imeli na Brestovcu občinske volitve. Dozdaj je imela Narodna stranka v odboru večino, toda pri teh volitvah je popolnoma pogorela. Tudi Buc, ki je lani bil skoro na vseh shodih Narodne stranke, ne bo več oblastno županov, ker niti odbornik ni. Ščava Kmečki zvezi in njenim prijateljem! — Dne 5. t. m. je v Negenji zgorela hiša Florijana Korez. Ogenj mu je tudi upepelil vso obleko, ves živež, vse gospodarsko orodje, še žlice ni mogel rešiti, pač pa so rešili živino. Škode ima za 3000 K, zavarovan je bil le za malo svoto. Ogenj je zanetil njegov triletni otrok.

p Sv. Rek ob Sotli. Od 7. do 14. t. m. obhajamo tukaj ob veliki udeležbi duhovne vaje za ljudstvo. Vodita jih misijonarja iz Celja g. superijor Mih. Klančnik in g. Jau. Zdravlič.

p Kmetško bralno društvo v Rogoznici pri Ptuj priredi v nedeljo dne 14. t. m. v gostilni g. Bračič-a v Novi vasi svojo običajno veselico z mnogovrstnim sporedom. Vstopnina za ude 20 v neude 80 v. K obilni udeležbi vabi odbor.

p Hardek pri Ormožu. Naše prostovoljno gasilno društvo za orm. okolico se sedežem na Hardeku izvolilo si je pretečni teden sledeči novi odbor: Andrej Žinko, posestnik na Hardeku, načelnik; Matija Masten, kmet Pušenci, načelnikov namestnik; Josip Rajšp, nadučitelj okol. Ormož, blagajnik; Anton Porekar, nadučitelj Hum, tajnik; Matjaž Rajh, kmet Pavlovci, vodja plezalev; Franc Mežnarč, čevlj. mojster Ormož, njegov namestnik; Franc Hanželič ml., veleposestnik Hardek, vodja brigadničarjev; Jožef Vaupotič, posestnik Dobrava, njegov namestnik; Martin Školiber, kmet Pušenci, vodja varuhov; Ivan Trstenjak, kmet Pušenci, njegov namestnik; Lovro Kirjič, posestnik na Hardeku, vodja orodja; Jakob Kociper, čevlj. v Litmerku, vodja ročnih cev; Jakob Sever, čevlj. v Litmerku, njegov namestnik; Adolf Rosina, učitelj in posestnik okol. Ormož, zdravstveni načelnik; Ivan Richter, sollicitator v Ormožu, njegov namestnik; Andrej Kováčič, posestnik na Dobravi, trobentač. Občni zbor je sklenil marsikaj v korist društva, se spomnil prezgodaj umrlih članov ter zahvalil podpornikom, katerih imenik se priobči pozneje.

Ljutomerski okraj.

I Ljutomer. Vžigalice „V korist obmejnim Slovincem“ ima pri nas samo trgovec Vrščič na prodaj. Za pozdrav slovenskim mladeničem dne 8. junija je bila njegova hiša krasno okinčana!

I Ljutomer. Dne 24. maja 1908 je mislila imeti napredna Narodna stranka svoj zaupni shod v Ljutomeru. Že vabila sama na sebi so vredna, da se jih ovekoveči: „Vaše blagorodje! Vedno oblastneje in vedno predrznejše steza klerikalizem na en in nemštvo na drugi strani prste po našem ozemlju med Muro in Dravo. Slovenske gorice in naše ponosno Mursko polje — oboje postaja vedno bolj žrtev enega ali drugega. Treba postaviti nasproti temu enoten, sistematičen odpor. Treba zbrati vse naše sile. Pot do tega najti, bodi naloga tistih mož, ki na podlagi svoje višje inteligence izvršujejo kulturno delo med narodom. Pot do tega najti se mora kmalu. Da se pogovorimo o načrtu, kako zastaviti enotno politično, kulturno in gospodarsko delo med narodom na ozemlju med Muro in Dravo, vas vabim na zaupni sestanek, ki se vrši dne 23. maja 1908, ob 10. uri popoldne v Ljutomeru. Zberemo se točno ob 10. uri v čitalniških prostorih (gostilna g. Seršena). Sestanek je tako velike važnosti, da ne sme manjkati nihče vabljenih. Pričakujem gotovo tudi vaše udeležbe. Narodni pozdrav! Vekoslav Spindler, urednik „Narodnega Lista“ in tajnik Narodne stranke. Celje, 15. majnika 1908.“ — K temu samo kratka opomba. Seršenovo gostilno so zasedli kmetje. Spindler si ni upal užgati svojega žvepla. Ves shod se je potem vršil v pisarni g. dr. Grossmanna. Eden, ki je šel navzoče zaupnike, jih je naštel 11. Drugi 15. Mislim, da zelo milostno postopamo z Narodno stranko, če rečemo, da je znabiti bilo 20 zaupnih mož na tem velepomembnem shodu! — Gospod Vekoslav in njegov tovariš Lesničar sta se pač lahko prepričala, da je škoda za denar, ki sta ga žrtvovala za pot v Ljutomer. Naše ljudstvo je preveč napredno, da bi se dalo za nos voditi tako nezrelim fantičem! Zakaj pa nista prišla na shod Kmečke zveze? Poznamo se, kaj?! Vidva se bojita našega zavednega ljudstva!

Slovenjgraški okraj.

s Zavodnje. Podučni shod o živinoreji je bil nepričakovano dobro obiskan. 180 poslušalcev je z največjo pazljivostjo poslušalo pouk g. Jelovškega, znamenje, kako se ljudstvo zanima in briga za gospodarski napredek. Sklenilo se je ustanoviti bikorejsko zadrugo: prva v šoštanjanskem okraju. Le tako naprej!

Celjski okraj.

o „Domovina“ in logika. „Domovina“ piše, da se je v Mozirju ustanovila farovška posojilnica, obenem pa povdarja, da ni hotel noben duhovnik stopiti v načelstvo. „Domovina“ bije sama sebe po zobeh, ko imenuje posojilnico, v katere načelstvu so najuglednejši posestniki, a noben duhovnik, farovski.

c Vransko. Kmeta pač vse nadloge najdejo. Sušo imamo, dežja smo potrebni, a toče se bojimo. Pa še druga šiba udari družino, koja bi se zabranila dala. Dne 31. maja je bila pokopana žena iz Tešev, o koji sploh govorijo, da bi ji bil vesten zdravnik, če bi pravočasno došel, življenje ohranil. Nekaj ur po porodu dne 28. maja je poslala po vranskega zdravnika dr. Karba. Zdravnik pa nikakor ni šel. Bil je na Ločici in ta veselica mu je bila toliko važna, da je možu, koji ga je milo prosil nujne zdravniške pomoči, rekel, da pride jutri, če bo treba, danes pa nikakor ne gre. Drugi dan je bila žena prevedena in je še isti dan umrla.

c Trbovlje. Razgrajaci na dr. Benkovičevem shodu — obsojeni. Dne 17. nov. m. l. je imel dr. Benkovič v Trbovljah shod za društvenike krščansko-socialnih društev. Kakor za vsak naš shod, so se tudi za tega silno zanimali liberalci in sociji ter nepovabljeni pridrli v zborovalno dvorano. Pa to bi še bilo, saj tudi njim privoščimo, da slišijo včasih govornika brez hudičevanja in primojdušanja, kakor je pri njih v navadi. Toda ti ljudje so prišli zopet samo nemir delat. Pozvalo se jih je, nekatere z imenom, naj se odstranijo z društvenega shoda. Nič ni pomagalo. Zato so bili sklicatelji primorani vložiti proti najhujšim rogovoriležem kazensko ovadbo kršenja zborovalne svobode. Dolgo se je vlekla cela zadeva. 7. svečana so bili pri okrajnem sodišču v Laškem vsi oproščeni, češ, da niso shoda s silo razbili. 5. junija so pa bili pri okrajnem glavarstvu celjskem obsojeni, in sicer Leeb, Rinaldo, Pust, Oso lin in Zibret, vsak na 20 kron, ozir. 48 ur zapora. Upamo, da bodo zanjaprej pustili naše shode pri miru, kakor se mi ne zmenimo za njihove. Obljubljamo jim, da jih bomo tožili vsikdar, če nas bodo motili pri našem društvenem delu. Naše potrpežljivosti je za vselej konec.

c Sv. Lenart nad Laškim. Priden in vzgleden kmet Jurij Pajk na Klancu je dne 28. maja zvečer ob 7. uri zadet od srčne kapi takoj padel na tla in bil pri priči mrt. Ravno je opravljal živino in tako skošem na hrbtu sredi svojega vestnega posla pokosen od mrzle žene se zgrudil in v

naročju svoje ljube žene, ki je ravno na to prileta, je izdihnil dobri mož svojo dušo. — Dne 8. junija pa je bila v Kujestu pri Tovorniku v Artičah slavnost, kakoršne se ni bilo tam. Glasen strel je naznanjal, da je Martin izročil javnosti svojo dogotčljeno kapelo z lepim vrtecom okoli. Lepo petje in navdušeno veselje se je bralo vsem iz lica, ko so stopili gospod župnik med zbrano ljudstvo. Vsa okolica je hvaležna dobremu možu za spominek, katerega je postavil Mariji v čast, v spomin vslišane molitve.

c Čebelarji, pozor! Vrh čebelarji shod priredi podružnica za Celje in okolico v nedeljo po binkošnih dne 14. junija, ob 4. uri popoldan pri čebelnjaku gostilničarja Frana Sameca na Ložnici pri Celju. Na dnevnem redu bo predavanje, poduk o narejanju umetnega satovja zvezan s praktičnim delom in prilepljenje takega satovja na okvirje. Ukaželjni čebelarji, torej na svidenje.

c Silvnica pri Celju. Pri nas dobimo četrti razred. Četrti razred bi se ne bila nesreča, ali nevolja je to, da se bo moralo lastno poslopje postaviti radi tega razreda. Med občani in odborniki vlada nevolja, samo ne vejo prav, komu bi pripisovali krivdo, da je tako prišlo. Zagrešilo se je že pred leti.

c Na Dobrni se je dne 1. junija poročil voditelj Mladenške zveze in zastavonoša Bralnega društva Matevž Božnik z društvencem Dekliške zveze Treziko Golob. Na predvečer mu je pevski zbor mladenške zveze priredil krasno podoknico. Bralno društvo je svojima udoma na čast razobesilo svojo veliko trobojnico, ki samo o posebnih prilikah zmagonosno zaplapola nad Dobrno ter postavila poseben slavolok. Oddelek Mladenške zveze je z društvom zastavo na čelu pozdravil svojega vzornega voditelja, mogočno gromenje topičev pa je naznanjalo, da s tako častjo obdani gredo na Dobrno k poroki samo — udje Bralnega društva! Novemu paru želimo neskaljene sreče!

c Ljubno. Z velikim začudenjem smo v zadnji številki „Slov. Gospodarja“ brali dopis iz Ljubnega, v katerem se poroča o neki veselici, ki se je priredila v Bendovi gostilni, ter se po nepotrebnem hvali, pečovodja g. učitelj Sotlar in tisti mladenščiki, ki se zbirajo okoli njega. Zastarmeli smo vsled tega, ker so tukaj pohvaljene osebe, pripadajoče tisti stranki, ki je v svoji liberalni hinavščini v mnogobrojnih resolucijah obsodila pisavo „Slovenskega Gospodarja“. Ne moremo si te stvari drugače razložiti, nego da je to poročilo pomotoma prišlo v list. — Opomba uredništva: Dopis smo sprejeli od učitelja Sijanca, od kojega smo sprejeli v zadnjem času toliko dopisov, da smo že bili mnenja, gospod Sijance je zapustil družbo liberalnih učiteljev in je z nekaterimi tovariši prestopil v kmečki tabor. Kakor smo se pa sedaj poučili, smo bili na krivih potih, in mi ne najdemo dovaj ostrih besed, da bi obsodili čudno postopanje Sijančeve, ki rabi naš list za svoje namene. Naj to postopanje liberalni učitelji sami sodijo!

c Posojilnica v Mozirju. V Mozirju se je ustanovila kmečka hranilnica in posojilnica, katero Jošt v „Domovini“ zelo ljubeznjivo imenuje farovška ali klerikalna posojilnica. Vsak stan sme dandanes imeti lastne zavode; „Domovina“ ni grajala dr. Kučkovca in Jošta, ko sta ustanovila v „Lastnem Domu“ v Celju novo posojilnico kot konkurenco stari posojilnici, katera je Schultz-Delitzschevka kakor stara posojilnica in ne nudi nič večjih ugodnosti, kakor stara posojilnica, nasprotno, ona daje posojila pod bolj neugodnimi pogoji kakor stara posojilnica. „Domovina“ ni grajala obrtnikov v Sošanju, ki so v trenutku, ko je bila stara posojilnica v težavah, ustanovili na isti podlagi konkurenčno posojilnico, pač pa zabavlja čez kmečke posojilnice, katere nudijo cenejši kredit kakor stare posojilnice, delujejo brezplačno, izvršujejo vse zemljeknjižne stvari brezplačno brez advokatov ali notarjev in imajo nizke koleke za dolžna pisma. Kmet si ne sme pomagati po mnenju liberalcev, kmet mora vedno biti suženj meščanov in tržanov, kateri z njegovim denarjem podpirajo profikmečke težnje. Zabavljanje liberalcev nam le potrjuje, da smo na pravi poti, da delamo za blagor kmečkega ljudstva in smo uverjeni, da bo kmečko ljudstvo vse denarne posle izvrševalo potom svoje kmečke hranilnice in posojilnice v Gornjemgradu, ki izkazuje v treh mesecih nad 300.000 K prometa!

c Mozirje. Dne 5. junija t. l. pogorela je mlinska koča posestnika Jurija Rženičnika v Preseki. Ker ni nihče stanoval v koči, se sumniči, da je zažgala zlobna roka. Na lice mesta je prišla tudi mozirska požarna bramba. Takoj po prihodu na pogorišče je neki ognjegasec s hudimi besedami priganjal, da itak izmučene ljudi k brizgalnici, sam pa je takoj odšel. Ta liberalni gospod je pred kratkim na Brečah zabavljajal čez duhovščino, oziroma čez gospoda kaplana v Gornjemgradu.

c Smartin ob Paki. Prihodnji teden bo zborovala v Mariboru liberalna Zadruga zveza v Celju, in bo zopet Jošt ubiral stare strune, da deluje ta Zveza nepristranski, dočim imenuje druge Zveze politikujoče. Da bo cela javnost in tudi oni, kateri so še do sedaj verjeli Joštovim besedam, spoznali njegovo defo za Narodno stranko, moramo sledeče priobčiti. Naša l. 1899 ustanovljena Rajfajznovka je izstopila iz celjske liberalne Zveze, ker ni marala Narodne stranke, katera smatra Zadrugo zvezo v

Celju za svojo organizacijo, in ker ima pri Zadrugi zvezi v Ljubljani več ugodnosti, a za polovico manjša plačila. Nadstrankar Jošt je takoj prihitel k nam, pestil in rotil tako dolgo stebre Narodne stranke, da so se dali omečiti in ustanovili ne nasproti Schultz-Delitzschevki, temveč nasproti Rajfajznovki nepotrebno konkurenčno posojilnico. Prepričani smo, da bo naše vrlo kmečko ljudstvo v bodoče še bolj kakor do sedaj podpiralo svojo staro posojilnico, dočim se bo izogibalo od Narodnih strankarjev po Joštovem pritisku ustanovljenega zavoda. Liberalni posojilnici pa priporočamo, da raztegne svoj delokrog čez trg Soštanj, stebri Narodne stranke ji bodo za to hvaležni.

c Smarje pri Jelšah. Tukaj snujemo kmetijsko podružnico. V ta namen smo imeli shod, katerega smo tudi dali pri cerkvi preklicati. Ko pa je zvedel to naš učitelj g. Ferinc, je hitro tudi on na svojo noko začel nabirati ude. Poslal je občinskega slugo z nabiralno polo okoli, tudi nekaterim takim, ki so se dali že pri nas vpisati, rekoč: „saj oni ne bodo nič napravili, le tukaj pri g. Ferincu se vpišite.“ In res se jih je nekaj dalo premotiti, misleci si, saj se gre za dobro stvar. Ker je kmetov premalo dobil na limanice, nabral je skupaj ljudi, kateri se ne pečajo s kmetijstvom. V treh dneh, kakor je njegov prijateljček pravil, je imel 64 udov skupaj, katere takoj pošlje kmetijski družbi v Gradec. Tudi nas kmetov se je nabralo potrebno število in tudi mi pošljemo svoj imenik kmetijski družbi v Gradec. Odgovor pa dobimo, da so že dobili od g. Ferinca imenik, ter njega postavili za načelnika osnovalne podružnice, naš imenik pa njemu poslali z naročilom naj nas vpiše v osnovalno kmet. podružnico. Ker ga pa že poznamo, podali so se 3 kmetje k njemu vprašati, če je vpisal v kmet. podružnico tudi nas. Čujte, kako je ta mož odgovoril: „Jaz vas nič ne sprejemam, imam tistih dovolj, kateri so se dali pri meni vpisati, da lahko obstoji kmet. podružnica. Centralni odbor mi je sicer nasvetoval, naj vas sprejemam, pa zapovedal mi tega ni.“ Gospod Ferinc! Ali ne veste, da je kmet. družba c. kraljeva? Mislite-li, da se vam boode tudi sedaj posrečilo kmeta oskodovali kakor pri zahtevi nepotrebne nove šolske stavbe, za katero ste dobili človeka (v osebi dr. Ploja), da je pri dežel. šol. svetu nerresnico poročal. Kako pa vodite bikorejsko zadrugo? Meseca novembra 1906 ste jo ustanovili. Ker je bilo pri ustanovnem občnem zboru malo udov navzočih, ste bili začasno za načelnika izvoljeni, ter se vam je naročilo v kratkem zopet sklicati občni zbor, da se izvoli stalni odbor. Preteklo je že več kakor eno leto, pa ni zboru ne nobene seje. Odborniki vas hodijo dregati, zdaj eden zdaj drugi, da bi sklicali občni zbor ali vsaj sejo, v skrbeh, da slišajo gospodari, a vse zaman. Vse to in marsikaj drugega je odprlo oči tudi onim kmetom, kateri so se dali pri vas vpisati v kmet. podružnico, da jim ona pod vašim vodstvom nobenih koristi ne bo donasala.

c Gornji Grad. Res, še se godijo čudeži. Tisti liberalci, ki so pred par meseci sklepali resolucije zoper lažljivo pisavo „Gospodarja“, tisti hvalijo svojo klaverno veselico v ravnotistem „Gospodarju“ in hočejo s tem vabiti kmečko ljudstvo. V sladkem poročilu o liberalni veselici nič ne povejo, katero društvo jo je priredilo (namreč liberalna Čitalnica). Ne povejo, kje je bila (namreč v liberalni Čitalnici). In glejte! Niti z eno črko je ne omenjajo v „Nar. Listu“, ker sami dobro vedo, da tega lista nihče ne bere izmed kmečkega ljudstva, da je najbolj dolgočasen na svetu, razun tega, če pohrusta par farjev. Zakaj pa imate liberalne liste, če pošiljate poročila v klerikalne? A enkrat za vselej naj bo pribito: Mi nikakor ne trpimo, da bi liberalci reševali svoj razfranžan liberalizem v „Slov. Gospodarju“, mi ga ne naročujemo in ne plačujemo za to. „Slov. Gospodar“ je glasilo S. K. Z., ne pa spufane liberalne stranke, zato naj bo snam liberalce, da nimajo več toliko pol. pošteposti, da celo svoje ime zatajijo! Ogorčeni so čitali naši pristasi ta liberalni slavošpev, ko vendar vemo, kako neznansko slab je vselej obisk liberalnih veselice, saj še gornjegrski liberalci ne grejo vsi, kako žalostno n. pr. izgleda njihov gled. oder itd. Pa mi se ne brigamo za vse to, le naše liste naj ne osrečujejo s svojimi neslanostmi. Mi ljubimo gospodarsko organizacijo in naš kmetiški list.

c Gornji Grad. Izvrstni govor g. Pušenjaka na pol. shodu v Gornjemgradu o hranilnicah in posojilnicah je napravil na vse navzoče najboljši utis. Posebno se je vsem dopadla upeljava domačih hranilnic ali šparovčkov. Kmečka hranilnica in posojilnica v Gornjemgradu torej naznanja, da ima na razpolago take šparovčke in ga vsak dobi, kdor vloži najmanj 4 krone, katere se mu obrestujejo in jih dobi nazaj z obrestmi vred, kadar bi vrnil šparovček hranilnici. Stariši, napravite otrokom veselje in jim priskrbite šparovčke. Hranilnica in posojilnica jih je že lepo število razpečala.

c Gornji Grad. V nedeljo dne 31. majnika je priredila popoldne ob 3. uri Kmečka zveza v župnijskih prostorih javen ljudski shod, na katerem so govorili gospodje državni poslanci Roškar in Pišek, deželni poslanec Terglav in potovalni učitelj nadrevizor Zadruga zveze Vladimir Pušenjak. Ljudstva se je zbralo ogromno število, da je bil velik prostor celo poln. Prišlo je tudi par pristavov Narodne stranke ogledat si to kmečko zborovanje, katerega vodijo in na katerem govorijo kmetje. Z. veli-

kim zanimanjem je vse sledilo govorom gg. Roškarka in Pišeka, ki sta poročala o potrebi, da se kmetje združijo v samoobrambo in samopomoč. Povedala sta pa tudi zanimivih reči iz državnega zbora, o delovanju poslancev Kmečke zveze in o težavah, ki se jim delajo. Nasprotni listi jih napadajo in sramotijo. Pozivljala sta pristase Narodne stranke, da se oglašijo in da skrbijo, da se jih toži radi njunih izjav. Pa je bilo vse tiho. Nihče se ni upal z njima spustiti se v pogovor. Se le potem, ko sta gg. državna poslanci odšla in je govoril gospod deželni poslanec Terglav, ki je prišel zahvaliti se svojim volilcem za zaupanje, se je pri opombi, da ima Narodna stranka tudi namen, katehete spraviti iz šole, oglasil g. jurist Presečnik: To je laž! A g. Terglav mu je zabrusil, da se je tako izrazil radi učitelja, eden glavnih stebrov Narodne stranke, in če se gospodu poljubi, mu lahko postreže z imenom. To je precej poparilo samozavest mladega klicatelja; hitro je rekel, da to ni treba, da ni radoveden, ali nekaj podobnega. To je povzročilo, da so navzoči kmetje še bolj z veseljem poslušali svojega poslanca in kakor poprej Roškarju in Pišekju so tudi Terglavu navdušeno ploskali, ter pri odhodu uprizorili burne ovacije. Ker je bilo ta dan zelo vroče, je pa pristase Narodne stranke postalo kmalu prevroče. Ko je govoril gospod Vladimir Pušenjak o narodnem gospodarstvu, posebno o pomenu gospodarskega združništva, pred vsem posojilnic, so se naenkrat pözgubili. Tako se je zgodilo, da pri glasovanju o resolucijah ni bilo proti njim nobenega glasu in so se vse enoglasno in z navdušenjem sprejele. Volil se je nato še pododbor S. K. Z. Rezolucije, ki so se soglasno sprejele, so sledeče: 1. Zborovalci na političnem shodu v Gornjemgradu zahtevajo, da se naj pogodbe s Srbijo, glede uvoza živine v našo državo, ne sklene razven v tem slučaju, da se zagotovi našemu lesu na trgu v Srbiji znatne ugodnosti, ker drugače trpijo naši kmetje pri živinoreji škodo, na da bi zato dobili kakkega nadomestila. 2. Zahtevamo, da se v Ljubljani ustanovi deželno nad sodišče za Kranjsko in vse slovenske pokrajine, in da se na slovenskem ozemlju nastavljaajo le slovenski in slovenskemu narodu v resnici prijazni uradniki. 3. Avstrijska vlada naj skrbi zato, da ne bo nikjer nastavljala uradnikov, ki ne mislijo in ne čutijo za Avstrijo. 4. Zahtevamo, da se v Ljubljani ustanovi slovensko vseučilišče in da se na vseh avstrijskih vseučilišjih zagotovi popolna enakopravnost v verskem in narodnem oziru. 5. Ugovarjamo proti namenom društva „Svoboda šola“, to je šolskih in izvenšolskih krogov, ki hočejo zabraniti versko vzgojo mladine in cerkvi vzeti vsak upliv na šolo. 6. Zahtevamo, da se postava za šole in šolski red, ki se sedaj ozirata samo na potrebe mest, preuredita tako, da bodeta v prid kmečkemu ljudstvu, posebno da se upelje razdeljen popoldnevni poduk. 7. Odločno se postavljamo na stališče, da naj država krepko podpira kmetijstvo in pospešuje kmečke zadruge, posebno pri kupovanju potrebščin za vojaštvo, nastanjeno v naši državni polovici. — Ta popoldan je bil za naše kmete kaj lep, četudi je bilo zelo vroče. Kakor pri odhodu gospodov govornikov jim tudi tukaj kličemo: Pridite še večkrat med nas, ker tudi mi smo za Kmečko zvezo!

Brežiški okraj.

b Sestanek interesentov v svrhu dosege bolj-sih železničnih zvez na progi Zidani Most—Zagreb in telefonske zveze se je vršil v Brežicah dne 31. maja t. l.

b Kozje. Na binkoštni pondeljek je bila iz Kozjega proslina procesija k sv. Joštu k podružni cerkvi koprivniški. — Pri nas se že prav prično pripravljajo na sv. birmo, ki boode 7. julija. — No, kaj pa kaj bralno društvo dela, da ni nič duha in ne sluha od njega. Mladenčki, mladenke, pogum: in korajžo, ter v kratkem nam pripravite zopet kakšno veselo in zabavno urico. Mi mladi le pojdemo pogumno naprej in ne nazaj, ter bralno društvo naj nam boode ponos in ščit za: boljšo bodočnost. Pošljamo pa vsem zavednim mladeničem in mladenkam mladenčki pozdrav!

b Iz Rajhenburga. Zadnjega majnika se je pri Habincu na Gorici blagoslovila lepa lurska kapelica ob navzočnosti štirih duhovnikov in dvesto ljudi. — Suša je jela že silno pritiskati, dne 3. junija pa je začelo dežiti. V tej noči je tresčilo, v hlev župana Dočarja na Raztezu. Hlev je pogorel, živino so pa rešili. — Vinogradi obetajo bogato trgateg. Grozdje zgodnje je začelo cvesti že mesca majnika, kar še ljudje nikdar ne pomnijo.

Drobtinice.

d Novi bankeveč po 20 kron izidejo koncem tega meseca.

d Svarilo pred izseljevanjem v Brazilijo. Po poročilih došlih ministrstvu za notranje stvari, namerava vlada braziljanske države Espirito Santo pospeševati priseljevanje in naseljevanje tujih delavcev. V to svrhu misli navedena vlada prirediti priprave v izmer po sedanjem predsedniku braziljanskih zjedinenih držav, Alfonze Penna, imenovanih naselbin ob obrežjih reke Quandu. Druge naselbine se imajo ustanoviti (napraviti) ob reki St.

Jose, nadalje v virju reke Itaunas in ob reki Itapemirim. — Ker se tiče obnove državnega pospeševanja priseljevanja v zgoraj navedeno državo Espirito Santo tudi avstrijskih izseljencev, in z ozirom na dejstvo, da je gospodarstveni položaj ondud kaj že sedaj naseljenih Avstrijcev (južnih Tirolcev) zlasti vsled zmanjšave vrednosti glavnega pridelka te države, kave, jako slab in so tudi zemljiške, podnebne (klimatične) in druge razmere za navedene naselbine odmenjenih krajev le jako slabo prospešne, se za sedaj živo sviri pred izseljevanjem v državo Espirito Santo.

d Človek, ki je imel zelo veliko časa, je izračunal sledeče: Povprečno se porodi 36 milijonov otrok vsako leto na svetu, ali 70 na minuto, torej več nego eden na sekundo. Če bi želeli teh otrok postaviti drugo ob drugo, bi to izdalo dolgotrajnost, ki bi bila enaka potovanju okoli zemlje, in če bi šle matere s svojimi novorojenčki drugo za drugo vedno po 20 v eni minuti mimo nas, bi bili zadnji mimpidoči otroci že štiri leta stari.

d Uganka. Kako se ujemajo gnoj, slama in solnčnik? — Ako pelje oče gnoj na njivo — zraven njega pa stopa hčerka s slamnikom in solnčnikom.

Za kratek čas. Tat se gre zahvaljevat svojemu zagovorniku-odvetniku, pa ga ne najde doma. V pritličju njegovega stanovanja pa zagleda odvetnikovo vrhujo suknjo. Vzame jo rekoč: „Tako, da bo vsaj vedel, da sem bil tu.“

A: Prav lepo bi vas za nekaj prosil, a prosim, obdržite to za se. — B: Z največjim veseljem. — A: Prosim, posodite mi 50 kron. — B: Dobro, te bom za se obdržal.

Tat k odvetniku, ki ga je tako izvrstno zagovarjal, da je bil oproščen: „Hvala, gospod doktor! Prva zlata ura bo vaša!“

Vesten hlapec. Nek čudak si je vedno zbiral služabnike. Nobeden mu ni bil po volji. Ko vzame zopet novega hlapca v službo, ga pozove k sebi in mu reče: „Poslušaj, jaz nisem slab človek, samo na kratko ukazujem, zato je treba le, da razumeš moje misli. Tako na primer, ako rečem: „Prinesi mi britev, da se bom obrij, mi moraš prinesiti tudi gorke vode, milo, brisalko, kratko rečeno vse, kar je potrebno. Enako mora biti pri vsaki stvari.“ Vse je šlo gladko nekaj časa. Nekega dne pa zbolil gospod in pošlje po zdravnika. Hlapec odide. Še-le čez par ur se vrne domov. „Hvala Bogu, da si že vendar enkrat tu“, mu reče gospodar. „Oprostite, milostivi gospod. Sel sem po zdravnika, po notarja za oporoko, po duhovnika, ako se želite izpovedati in k mizarju po krsto, če umrete“. Hlapec se je ravnal natanko po gospodarjevem navodilu.

Književnost.

§ Leposlovna knjižica, VI. zvezek. Mož Simone. Champol. Preložil V. Levstik. Cena vezani knjigi je 3 K, broširani 1 K 90 v.

§ G. Valentin Stolz, bivši šolovodja, stanujoč v Gradcu, Lazareth-Gasse 12, nabral in vglasbil je 49 pesmi za Marijine praznike, za Šmarnice in druge pobožnosti, in velja komad te zbirke 2 K 90 v. Marijine pesmi so povzete iz najboljših pesmaric, in so napevi pesmim priprosto-primerni, milodonečni in lahki.

§ Anton Foerster: 6 Marijinih pesmi za tri ženske ali moške glasove (ena za 2, štiri tudi za 1 glas) z orglami. Cena partituri K 1,80, vsak glas 40 vin. Založila Katoliška Bukvarna v Ljubljani. — To so Marijine pesmi, ki morajo vsakogar razveseliti; nič dolgočasno-vsakdanjega, melodija in harmonija sveža in zanimiva, — kar je za nas vevlačno — so pesmi razven ene zelo lahke. Tri pesmi imajo čisto novo besedilo, ki pa je tudi že cerkveno potrjeno. Vsem zborom bodi ta zbirka toplo priporočena ter ob enem izražena želja, naj kmalu sledijo še druge, ker je ta na glavi označena kot „prva.“

§ Slava Bogu. Mašne pesmi za mešan zbor. Zložil P. Hug. Sattner. 3. pomnoženi natis. Založila Katoliška Bukvarna v Ljubljani. Partitura stane K 1,50, glasovi po 40 vin. — Pesmi tega zvezka, obsega jih 14, so iz večine že znane in povsod udomačene ter priljubljene. Saj spadajo med najboljše in najbolj jedrate, kar jih imamo Slovenci v tej vrsti. Zato samo opozarjamo na to pomnoženo izdajo, ki jo še posebej odlikuje lep tisk na močnem papirju.

§ IV. zvezek „Gregorčičevih poezij“. VI. samozaložbi Narodne tiskarne v Gorici je izšel IV. zvezek „S. Gregorčičevih poezij.“ Kakor so se bliskovito razširili po naši slovenski domovini prvi trije zvezki Gregorčičevih krasnih poezij, tako, upamo, obišče tudi četrti zvezek slednje slovenske koč. Zvezek stane elegantno vezan z zlato obrezo 3 K, po pošti 20 vin. več, broširan 2 K, po pošti 20 v več. Ker je čisti dohodek namenjen „Solskemu Domu“, kateremu je bil pokojnik iz srca naklonjen do zadnjega diha, se eventualna preplačila hvaležno sprejemajo ter v domačem listu izkažejo. Dobi se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Najnovejše novice.

Zahvala. Vsem, ki so pripomogli, da je ustanovni shod Zveze slovenskih mladeničev v Ljutomeru tako nepričakovano lepo uspel, posebno vele-

častitemu g. dekanu Martinu Jurkoviču, ki je imel pri tej priliki slovesno sv. mašo, pevskega društva v Ljutomeru in njegovemu predsedniku g. Josipu Velnarju in pevovodji g. učitelju Fr. Zacherlu, pevskega zbora od Sv. Jurija na Ščavnici, gospodu državniemu poslancu dr. Kreku, vsem govornikom s Koroške, Goriške in Stajerske, kakor tudi vsem vrlim organizatorjem krščanske slovenske mladine izreka iskreno zahvalo za S. K. S. Z. dr. J. Hohnjec.

Na ustanovni shod Z. S. M. v Ljutomeru so se prišle te-le brzojavke:

Trbovlje. Mladeničem čvrstim iskrene pozdrave. Kmečko bralno društvo.

Trbovlje. Združite se trdno za boj na sovrage. Katoliško društvo.

Cmurek. Zvezi slovenske mladine; naj blagoslovi Bog pričetek vaš; da delo ne zaspi, trud pa bude naš. Arnovski mladeniči.

Dunaj. Združaj ljubezen vas do idealov, ki vera bodo naj in domovina. Natlačen, Kemperle, člana „Danice.“

Sv. Križ tik Slatine. Mladeniči slovenski, skupaj zbrani. Bog živi vas, mi gremo z vami. Bralno društvo.

Slivnica pri Mariboru. Procvitaj mladina, zlahten obrodil nam sad. Hirti, Volčič, Roch.

Marenberg. V duhu smo z vami, tukli mi se hočemo boriti za vero in besedo materino. Marenberški mladeniči.

Sv. Lovrenc nad Mariborom. Slovenskim mladeničem iskreni pozdrav. Bog naj blagoslovi vaš neumorno delo za našo vero, sveto in domovino drago! Mladeniči, naprej! Za kmečko bralno društvo pri Sv. Lovrencu nad Mariborom. Brerovnik, predsednik.

Vurberg. Zadržani, se shoda udeležiti, kličemo z od besnih sovražnikov napadenega Vurberga: Vrla slovenska mladina, pogumno v boj za naše verske in narodne svetinje v blagor domovini in v strah sovražnikov! Živio, voditelji! Vurberžani gremo za vami! Kokelj, Raše, Felician.

Listnica uredništva.

Radi mladeniškega shoda v Ljutomeru smo morali tokrat več dopisov izpustiti, nekaj smo jih okrajšali, nekaj pa jih pride v prihodnje številko.

Loterijske številke.

Dne 6. junija 1908.

Trst	36	56	84	79	11
Linc	73	83	80	6	53

Izjava.

Jaz podpisani Jožef Pavčnik, načelnik krajnega šolskega sveta pri Sv. Miklavžu nad Laškim obžalujem, da sem g. Pavel Lorbek-a, šolskega vodjo pri Sv. Miklavžu nad Laškim po krivem nepoštenega dejanja obdolžil, ter ga s tem na časti žalil. Izjavim, da ne dvomim o njegovi poštenosti ter se mu zahvalim, da je odstopil od tožbe.

Sv. Miklavž nad Laškim, dne 2. junija 1908.

487 **Jožef Pavčnik**, načelnik kr. šol. sveta.

Učenec se sprejme takoj v trgovino mešanega blaga D. Tombah, Sv. Vid pri Ptuj. 456

Na prodaj je malo posestvo 1/2 ure od Laškega trga. Cena 4.400 K. Pogoj: zelo ugodni. Natančneje se izve pri Francu Kokol, v Laškem. 449

Lepo posestvo, v lepi legi, 10 minut od St. Pavla, četrte ure od tovarne, hiša in gospodarsko poslopje novo postavljeno, 5 oralov njiv in travnikov, kakor tudi par minut oddaljena novoizidana hiša s sadonosnikom, se proda skupno ali na drobno! Vse je v najboljšem stanju in tudi pripravno za gostilno ali drugi obrt. Popraša se pri Ferdinandu Vedeniku v St. Lovrencu pri St. Pavlu pri Preboldu h. št. 1. 258

Malo posestvo v Spielfeldu na državni cesti, obstoječe iz travnika, njive, sadonosnika in hiše, se radi smrti po ceni pod roko proda. Latzko Ferdinand, Schoscharitengasse 5. Studenci Maribor. 303

Za kmečka dela se iščeta hlapec in dekla v neko župnišče. Plača po dogovoru. Naslov v upravnistvu „Slov. Gospodarja“. 442

Gumijevе trakove ali vezi, ozke, sive in najboljše za zeleno cepljenje trsov pošilja 1 kg. po 26 K, a tudi manje, franko po poštne povzetju trgovina Štef. Zinane pri Sv. Jakobu v Slov. gor. Trgovci znaten rabat. 450

Pojasnila o inseratih daje

upravnistvo samo tistim, ki priložijo vprašanju znamko za 10 vinarjev.

Vila

10 let davka prosta, v najlepšem delu, južna lega, krasna oprava, dober obrestni dohodek, v bližini južnega kolodvora, se radi rodbinskih razmer pod jako dobrimi plačilnimi pogoji takoj proda. Vpraša se v upravnistvu. Iz prijaznosti pove natančneje tudi g. Pučelik, Kokošingov drevored št. 141, Maribor. 439

Gosli za umetnike z jako lepim glasom se za 20 K s škatljo vred prodajo. Naslov pri upravnistvu. 476

Dobro obiskana gostilna kjer se toči vino, žganje in pivo. Prodaja tobaka. Zraven je tudi malo zemljišče, ter lepo obrastena hosta. V bližini se nahaja kamenolom z več delavci in brod prek Save. Gostilna s posestvom vred leži na lepem kraju, ob glavni cesti, eno uro od Sevnice proti Zidanemu mostu. Proda se radi starosti. Več se izve pri Jurij Deželak, gostilničar v Ledini št. 61. Sevnica ob Savi. 478

Kovaškega pomočnika in učenca sprejme takoj g. Kores Alojzij, mlinska ulica 44. Maribor. 447

Jabolčno vino, bruse, modro galico, liče (Raffia) proda po ceni Vid Murko, trgovec v Mariboru, Mellingerstrasse 24. 474

Iščem trgovskega pomočnika, ki je zmožen slov. in nemškega jezika. Ponudbe naj se pošljejo do 1. julija t. l. na Franc Petan, trgovec z mešanim blagom, Sromlje pošta Brežice. 469

Prodajo se cevi in sploh vsi deli ki se rabijo pri Studenci. Mellingerstrasse. Wittenbauergasse 3. Maribor. 481

Posestvo, obsegajoče 5 oralov, 1 uro od Maribora, pol ure od kolodvora in tovarne, se prostovoljno proda. 5 njiv, 2 travnika, sadonosnik, 3 gozdi, 3 glav živine 1 svinja z vsemi potrebščinami. Cena 6000 K. Natančneje pove Anton Logarič, Sv. Miklavž, p. Hoče pri Mariboru. 485

Služba orglavca in cerkvenika v Svečini se odda s 1. julijem. Skupnih dohodkov z lepim stanovanjem, vrtom ter njivo okroglo 700 K na leto. Oženjeni rokodelci imajo prednost. Cerkevno predstojništvo. 486

Mlad sedlarski pomočnik se sprejme v delo. J. Kralj, sedlar Zelzniki, Gorenjak. 489

Studenčnega pomagača oziroma učenca, dobrega in močnega (ne alkoholičarja), ki naj razume tudi nekaj tesarskega dela, sprejme takoj proti dobri plači g. Franc Bratina, studenčni mojster v Križevcih pri Ljutomeru. 491

Mizarske pomočnike vzame v stalno delo Georg Kobale, mizarski mojster v Slov. Bistrici. 490

Učenec, kateri zna nemško in slovensko govoriti, se sprejme pri trgovcu K. Zamolo v Framu. 458

Prilnega učenca sprejme takoj g. Divjak slikar in pleskar, župnijska ul. št. 7, Maribor. 436

Stampilje

iz kavčuka, modele za predtiskarije, izdeluje po ceni Karol Karner, zlatar in graver v Mariboru, Gosposka ulica št. 16. Vhod: Webergasse 3.

Močna kočija s 4 sedeži, posebno primerna za ceste na deželi, se poci proda. Vpraša se pri Gruberju, tovarna usnja v Mariboru, Drangasse. 493

Upokojenega duhovnika želijo farani Skalske podružne cerkve v Plešivcu (p. Velenje), da bi se mogli večkrat udeležiti sv. maše. Cerkev je lepa, zraven cerkvena hiša, ki ima 4 prostorne sobe, 2 kuhinji, 2 lepi kleti in lep vrt. Poleg hiše gospodarsko poslopje za 1 kravo in 2 svinjska hleva. Farani radi prispevajo hrano za 1 kravo in 1 svinjo čez celo leto in bi tudi skrbeli za celoletno kurjavo. Ponudbe se naj pošljejo dekaniji Skale, p. Velenje. 465

Izučena babica se priporoča cen. gospem. Na zahtevo dobijo tudi dobro postrežbo. Burgplatz št. 1, I. nadstropje. Maribor. 463

Lepo malo posestvo obstoječe iz njiv, sadonosnik z lepim travnikom z eno nadstropno hišo tik župnijske cerkve, koja je tudi obnem romarske cerkve; v hiši se izvršuje trgovska in gostilniška obrt, na prav prijetnem kraju in ne daleč od tam pa sta tudi 2 lepa vinogradi in eden sadonosnik z lepo opoko krito hišo, ki ima spodaj obokane kleti in je tudi pripravna za kako obrt, je vse skupaj ali pa posebej po zelo nizki ceni na prodaj. Celi ta objekt je po vsem v dobrem stanu. Več se izve pri Francu Detiček, posestniku in gostilničarju v Šmarju pri Jelšah. 468

Čisto zastoj!!
5000 ur z verižicami

Povodom cesarjevega jubileja in za reklamo za naše novoizdane jubilejne ure z razširjanjem ilustrirane cenika dobi lahko vsak jako fino novo srebrno anker-remonstar-uro z oklopnim verižico zastoj. — Pošlje se naj naslov in 1 K (tudi v znakah) za poštne stroške na Ljovoznico ur „Famos“ Dunaj, XVI/2. Poštni oddelek 49. S povzetjem stane K 1-70. 466

Velekrasna in dobičkonosna kmetija z 20 orali zemlje, obstoječa iz rodovitnih njiv in travnikov plodnosnega sadovnjaka in lepaga gozda, v dobrem stanu se nahaja joča hiša in gospodarska poslopja 1 uro od Maribora, 1/4 ure od cerkve in železniške postaje, blizu okrajne in državne ceste, na jako prijaznem kraju se valed družinskih razmer pod ceno namreč za 6-200 gl. z vsem gospodarskim orodjem vred prodaj. 700 gl. je vključenih. Govodi se uspešno redi 18 glav. Več se izve pri Josipu Sernece, km. sin v Gradiški pošta Pesnica. Mešetarji so izključeni. Za pismena vprašanja se mora pridjati znamka za odgovor. 472

Proda se malo posestvo, okoli 2 orala s hišo in gosp. poslopjem in vrtom in brajdami. Gostilniška obrt. Primerno za penzionista. Od postaje Hoče 1/4 ure oddaljeno. Franc Čirič v Bohovi 20, p. Hoče. 444

Pozor, kmetice in dekleta!

V moji lekarniški praksi, katero izvršujem že čez 25 let, posrečilo iznajti najboljšo sredstvo za rast las, t. j.

Kapilor št. II.

Isti deluje, da postanejo lasi gosti, dolgi in odstranjujejo prhljaj (luske) na glavi. Cena (franko na vsako pošto) je: eden lončič 3 K 60 v, dva lončiča 6 K. Treba, da si vsaka obitelj naroči. Prosim, da se naroči samo od mene pod naslovom: P. Jurišič, lekarnar, Pakrac Slavonija. Denar se pošlje naprej ali s poštne povzetjem.

Ormoška posojilnica

reg. zadruga z neomejeno zavezo

naznanja, da je uvedla pri svojem zavodu

domače hranilnice.

Vsakdo, ki hoče, da se mu posodi domača hranilnica, mora vložiti na vložne knjižice K 6 — kot jamstveno vlogo za domačo hranilnico, ki ostane lastnina posojilnice. Ta vloga se obrestuje kakor druge vloge. 477

Hranilne vloge se obrestujejo po 5%.

Uradne ure so vsak torek in sredo od 8. do 12. ure dopoldne.